

STÁTNÍ ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY – OKRUHY SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA

Bakalářské studium

PEDAGOGICKO-PSYCHOLOGICKÁ PROPEDEUTIKA

1. Pedagogika jako věda: Vědní obor pedagogika. Předmět pedagogiky, její funkce, základní terminologie (výchova, vzdělávání, učení – obecná charakteristika). Přístupy k systému pedagogických disciplín. Vztah pedagogiky k ostatním vědám. Vztah pedagogické teorie a praxe. Aktuální problémy a otázky pedagogiky.
2. Dějiny pedagogiky – základní historické etapy a milníky. Vývoj pedagogiky jako vědy.
3. Člověk a výchova v dějinách (filosoficko-antropologické chápání člověka a výchovy od antiky po současnost, odrazy dobových konceptů výchovy v současné době, soudobé teorie výchovy a vzdělávání).
4. Obecná charakteristika a význam pedagogického výzkumu, kvantitativní a kvalitativní pedagogický výzkum (základní charakteristika obou přístupů, jejich porovnání, klady, zápory).
5. Metody kvantitativně a kvalitativně orientovaného výzkumu v pedagogice (základní charakteristika vybraných metod a jejich použití).
6. Pedagogická antropologie, její zaměření a význam. Antropometrie, růst a vývoj dítěte, ontogeneze, hygiena. Výchova ke zdraví, metody výchovy ke zdraví, zdraví a jeho determinanty a zdravý životní styl.
7. Obecná didaktika. Organizační formy výuky a metody (jejich klasifikace). Výhody a nevýhody jednotlivých forem a metod. Materiálně-didaktické pomůcky.
8. Osobnost pedagoga. Vymezení osobnosti z hlediska psychologie. Požadavky kladené na jeho osobnost, společenská úloha učitele a vychovatele, aktuální problémy pedagogické profese. Kázeň a autorita ve výchově, styly vedení. Komunikace v edukačním prostředí.
9. Osobnost vychovávaného jedince a její individualita. Vymezení osobnosti z hlediska psychologie. Vychovatelnost a vzdělavatelnost člověka. Interakce vychovatele a vychovávaného. Faktory formování lidského jedince.
10. Analýza výchovného procesu – etapy výchovného procesu, výchovné zásady, efektivita výchovného procesu, metody výchovy a role motivace ve výchově, výchova v postmoderní společnosti.
11. Legislativní rámec výchovy a vzdělávání v ČR. Systém českých kurikulárních dokumentů. Vysvětlení pojmů: klíčové kompetence, odborné kompetence, vzdělávací oblast, průřezové téma, profil absolventa.
12. Pedagogicko-psychologická diagnostika při činnostech pedagoga – oblasti pedagogické diagnostiky, charakteristika a aplikace metod, které může pedagog ve své praxi použít.
13. Dítě se speciálními vzdělávacími potřebami. Základní termíny, dělení speciální pedagogiky. Historický vývoj přístupů k jedincům s postižením. Možnosti výchovy a vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Základní legislativní rámec.
14. Vymezení pojmů integrace a inkluze. Základy speciálně pedagogické diagnostiky. Praktické aspekty integrace a inkluze jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami.
15. Předmět a význam psychologie (nejen ve vztahu k sociální pedagogice), stručný přehled dějin psychologie, systém psychologických disciplín a směrů (biologický směr, behaviorismus, psychoanalýza, kognitivní psychologie, humanistická psychologie, gestalt psychologie).
16. Vývojová psychologie – předmět, koncepce (S. Freuda, J. Piageta, E. Eriksona, L. Kohlberga). Psychologická charakteristika dítěte předškolního věku/období školního věku a dospívání/vývojová stádia dospělosti a stáří (charakteristika vývojových etap ve vztahu k výchově).
17. Jedinec v sociální skupině – definice, klasifikace skupin, pozice a role ve skupině, atmosféra a klima ve skupině. Postoje a sociální percepce – předsudky, stereotypy a chyby při hodnocení lidí.
18. Konformita a sociální interakce (prosociální chování, láska, altruismus, atraktivita, afiliace, vůdcovství). Druhy interakce (kooperace, soupeření, konflikt, transformace). Sociální formování osobnostních vlastností. Vztahy mezi lidmi – působení, pravidla, typy moci.

19. Problematika normality a patologie. Různá pojetí normality. Příčiny vzniku psychických odchylek, příčiny poruch zdraví. Holistické pojetí zdraví. Psychická deprivace. Emoční poruchy a poruchy chování v dětském věku a dospívání.
20. Učení – vymezení, teorie učení – geneticky naprogramované formy učení, klasické podmiňování, operantní podmiňování, sociální učení, senzomotorické učení, pamětní učení).
21. Emoce – vymezení, dělení, vlastnosti, teorie emocí.
22. Motivace – vymezení, motivy, dělení, teorie motivace.
23. Filozofie výchovy v systému pedagogických věd. Předmět, cíl a metody filozofie výchovy. Historický pohled na filozofii výchovy. Metafyzická, antropologická, gnozeologická a etická východiska pro pedagogické názory a systémy v historii evropské a americké pedagogiky od starověku po současnost.
24. Vzdělávací soustava v ČR. Systém škol a školských zařízení, legislativní úprava, zaměření a funkce jednotlivých typů zařízení, poradenské služby poskytované ve školách a školských zařízeních, charakteristika nabízených služeb, klientela, specifika práce jednotlivých odborníků ve školách a školských poradenských zařízeních včetně etických aspektů jejich poradenské práce.
25. Teorie výchovy. Teorie výchovy před J. A. Komenským, výchova a vzdělávání v díle J. A. Komenského, klíčové osobnosti novověkých teorií výchovy (J. Locke, J. J. Rousseau, J. F. Herbart). Teoretické přístupy k výchově s dopadem na sociální pedagogiku – (J. H. Pestalozzi, J. Bosco), pragmatická pedagogika. Teorie výchovy ve vztahu k sociální pedagogice. Současné proměny výchovy a vzdělávání.

Doporučená literatura:

1. BECK, Ulrich. *Riziková společnost: na cestě k jiné moderně*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011.
2. BERTRAND, Y. *Contemporary Theories and Practice in Education*. 2. vyd. Madison: Atwood Publishing, 2003.
3. BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998.
4. BREZINKA, W. *Filozofické základy výchovy*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1996.
5. CARR, D. *Making sense of education : an introduction to the philosophy and theory of education and teaching*. Routledge, 2002.
6. CICHÁ, M. a kol. *Integrovaná antropologie*. Praha: TRITON, 2014.
7. CIPRO, M. *Galerie světových pedagogů I – III*. Praha: M. Cipro, 2002.
8. ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. 1.vyd. Praha: Portál, 2002.
9. ČAPEK, R. *Moderní didaktika*. Praha: Grada, 2015.
10. ČAPEK, R. *Odměny a tresty ve školní praxi*. 2. vyd. Praha: Grada, 2014.
11. DEWEY, J. *Demokracie a výchova*. Praha: Jan Leichter, 1932.
12. DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál, 2003.
13. FOSNOT, C. T. (ed.) *Constructivism: Theory, Perspectives, and Practise*. 2. vyd. New York, London: Teachers College Press, 2005.
14. GAVORA, P. *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2010. 261 s.
15. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012.
16. HORÁK, Z. *Církev a české školství: právní zajištění působení církví a náboženských společností ve školství na území českých zemí od roku 1918 do současnosti*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 264 s.
17. CHRÁSKA, M. *Úvod do výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2003.
18. HERBART, J. F. J. *F. Herbart a jeho pedagogika*. Praha: SPN, 1977.
19. JANKŮ, M. *Základy práva pro posluchače právnických fakult*. Praha: C.H.Beck, 2016.
20. JEDLIČKA, R. *Psychický vývoj dítěte a výchova*. Praha: Grada, 2017.
21. JŮVA, V. *Stručné dějiny pedagogiky*. Vyd. 2. Brno: Paido, 1994. 79 s.
22. KANTOROVÁ, J., GRECMANOVÁ, H. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky I*. Olomouc: Hanex, 2008. 244 s.
23. KANTOROVÁ, J., GRECMANOVÁ, H. *Vybrané kapitoly z obecné pedagogiky II*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2010. 182 s.

24. KOMENSKÝ, J. A. Pampaedia. In KOMENSKÝ, J. A. *Obecná porada o nápravě věcí lidských*. III. sv. Praha: Svoboda, 1992.
25. KOMENSKÝ, J. A. Velká didaktika. In PATOČKA, J. et al. (eds.) *Vybrané spisy J. A. Komenského*. Sv. 1. Praha: SPN, 1958.
26. KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. *Prostředí, člověk, výchova*. Brno: Paido, 2001.
27. LYOTARD, J. F. *O postmodernismu*. 1. vyd. Praha: Filosofia, 1993. 206
28. MACHOVÁ, J., KUBÁTOVÁ, D. a kol. *Výchova ke zdraví*. 2.vyd.Praha: Grada, 2015.
29. PELCOVÁ, N. *Filozofická a pedagogická antropologie*. Praha: Karolinum, 2000.
30. PELCOVÁ, N. *Vzorce lidství: filosofické základy pedagogické antropologie*. Vyd. 2., přeprac. a rozš., v Portálu 1. Praha: Portál, 2010. 261 s.
31. STÖRIG, H. J. *Malé dějiny filozofie*. 7. vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000.
32. STROUHAL, M. *Teorie výchovy: k vybraným problémům a perspektivám jedné pedagogické disciplíny*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. 192 s.
33. ŠTVERÁK, V. *Obecná a srovnávací pedagogika*. 2. vyd. Praha: Karolinum, 1999.
34. VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. 3. vyd. Praha: Portál. 1999.
35. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*. Praha: Portál, 2000.
36. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012.
37. VALENTA, Jiří. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. Karviná: Paris, 2013.
38. VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a BUREŠ, M. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada, 2011. 456 s.
39. VYMĚTAL, J. *Úvod do psychoterapie*. Praha: Grada, 2003.
40. Zákon č. 561/2004 Sb. zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA – SPOLEČNÁ ČÁST

1. Vymezení disciplíny sociální pedagogika, její vztah k ostatním vědeckým disciplínám. Soudobé pojetí sociální pedagogiky ve vybraných zemích, aktuální oblasti jejího zájmu.
2. Historický vývoj sociální pedagogiky, významní představitelé, pojetí sociální pedagogiky v současnosti.
3. Profese (tzv. profesiogram) sociálního pedagoga. Vymezení jeho pracovních činností a kompetencí, příprava, činnost Asociace vzdělavatelů v sociální pedagogice. Sociální pedagog jako pomáhající profese, sociální pedagogika v legislativě.
4. Prostředí a jeho role v utváření osobnosti jedince. Vzájemný vztah výchovy a prostředí, typologie prostředí. Vztahy mezi základními činiteli socializace jedince (dispozice, materiální a sociální prostředí, výchova). Role rodiny ve výchově jedince.
5. Socializace, její průběh a obsah. Sociální role, historické proměny sociálních rolí, současné požadavky na výchovu pro plnění sociálních rolí, teorie sociálního vyloučení, vymezení pojmů sociální inkluze/exkluze, integrace/segregace.
6. Oblasti výzkumu v sociální pedagogice – výzkum pedagogických a sociálně pedagogických jevů, paradigmaty zkoumání.
7. Metody sociálně-výchovné činnosti a jejich aplikace do praxe. Role sociálního pedagoga v práci s dětmi různých věkových kategorií, s adolescenty, dospělými a seniory.
8. Kvalita života a udržitelný rozvoj jako sociálně pedagogické téma. Teorie memů v sociální pedagogice a altruismus.
9. Volný čas jako sociální fenomén, pozitivní trávení volného času, volnočasové prostředí, instituce podílející se na využívání volného času. Styčné body sociální pedagogiky a pedagogiky volného času.
10. Historický vývoj výchovy ve volném čase. Role pedagoga ve volném čase. Výchovné a vzdělávací činnosti ve výchově mimo vyučování a ve volném čase.
11. Sociologie jako produkt společenské krize. Člověka jako bytost sociální. Sociální jednání člověka. Vybrané sociologické kategorie – sociální skupiny a socializace, instituce a organizace, řád a sociální kontrola, moc, kultura, rodina. Klíčová sociologická paradigmaty – teorie konsensu, teorie konfliktu, interpretativní sociologie.
12. Sociální práce jako společenskovední disciplína. Podpora klientů v samostatném sociálním fungování s ohledem na komplexní přístup k člověku. Cíle sociální práce (odhalování, zmírňování a řešení sociálních problémů ve společnosti) s ohledem na konkrétní cílové skupiny klientů a jejich potřeby. Etika sociální práce, základní metody práce. Osobnost sociálního pracovníka a jeho klíčové kompetence.
13. Sociální patologie. Norma a řád ve společnosti. Sociálně patologické jevy a sociální kontrola. Sociální deviace – vymezení, klasifikace. Deviace versus konformita. Teorie deviace. Specifické formy deviace (rizikové chování, poruchy chování, patologické závislosti).
14. Rizikové chování dětí a mládeže. Vymezení, společenské souvislosti, klasifikace. Prevence rizikového chování. Koncept a charakteristika primární, sekundární a terciární prevence. Související pojmy: intervence, reedukace, resocializace, terapie, represe. Prevence ve škole a školských zařízeních.
15. Základní práva a povinnosti pedagogických pracovníků, požadavky na výkon jejich činnosti, pracovně-právní úprava.
16. Etika a etická výchova. Základní etické pojmy: dobro, láska, ctnost, hodnota, charakter. Utváření etických postojů a dovedností – vztah k sobě, k lidem a lidským výtvorům, k přírodě.
17. Etická výchova v Rámcovém vzdělávacím programu. Učitel – průvodce a inspirátor vs. instruktor a trenér. Prosociálnost. Složky prosociální výchovy (vize, obsah, metody, výchovný styl).
18. Antropologické předpoklady slavení. Symboličnost lidského života a jednání. Typické prvky slavnostního jednání – slovo, zpěv, tanec, gestika, oděvy a masky, ritualizace života, podmíněnost kultury a způsobu slavení. Typologie kultovního prostoru: sakrální, profánní, specifika křesťanských liturgických prostor, možnosti slavení v multikulturním prostředí a postmoderní společnosti.
19. Management odborných institucí, styly řízení, rozhodování, plánování, kontrola.
20. Řízení lidských zdrojů, typologie plánů. Organizační kultura.

SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA – VÝCHOVA VE VOLNÉM ČASE

1. Vývoj evropské kultury od starověku do konce 20. století. Předpoklady a východiska křesťanské kultury. Vývoj českých dějin v kontextu evropských. Základní historické mezníky a jejich vliv na vývoj kulturních dějin.
2. Charakter médií a masmédií, jejich role ve volném čase jedince, role nových médií. Funkce masových médií v dnešní společnosti, změny v důsledku užívání internetu. Charakteristika žurnalistiky jako povolání, možné výzvy pro výchovu budoucích generací.
3. Mediální produkty (mediální produkt: jeho obsah a význam, působení mediálních produktů na výchovu jedince – např. při vytváření stereotypů). Vliv médií (účinky masmédií, globalizace masmédií) na publikum (nejen) ve volném čase, základní principy mediální výchovy v práci sociálního pedagoga.
4. Etická výchova a její aplikační témata: etické hodnoty, duchovní rozměr člověka, ekonomické hodnoty, rodinný život, výchova k manželství a rodičovství, ochrana přírody a životního prostředí (cíle, význam, základní aspekty tematického okruhu).
5. Úloha prevence ve volném čase, dělení prevence, charakteristika rizikového chování, příklady rizikového chování, zásady efektivní primární prevence, školní preventivní program a jeho tvorba, příklady aktivit a evaluace.
6. Výchova v multikulturní společnosti jako aktuální téma – historie migrace a integrace v České republice a evropském kontextu, multikulturní výchova jako součást prevence proti xenofobii a rasismu při práci s dětmi (nejen ve volném čase).
7. Kvalitativní výzkum ve volném čase. Výběr vhodného designu. Specifika formulace výzkumného problému, cíle a výzkumné otázky v kvalitativním výzkumu ve volném čase. Specifika výběru výzkumného vzorku.
8. Metody sběru dat a jejich zpracování v kvalitativním výzkumu ve volném čase. Práce s vybranými softwary (Atlas.ti, skSam, EZ Text nebo NVivo.). Práce s daty: kódování, kategorizace, transkripty, tematická analýza.
9. Volný čas. Funkce volného času v životě člověka, význam volného času v celospolečenské dimenzi. Specifika volného času dětí a mládeže, dospělých a seniorů. Legislativa pro oblast řízení volnočasových aktivit dětí a mládeže (zejm. školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících a vyhláška o zájmovém vzdělávání).
10. Činnosti dětí a mládeže ve volném čase a jejich organizování. Řízení volnočasových aktivit a osobnost pedagoga volného času (instituce pracující s dětmi a mládeží ve volném čase, pracovní kompetence při práci s kolektivy ve volném čase – plánování, organizování, vedení kolektivů a kontrola jejich činností). Zážitková pedagogika jako metoda výchovy ve volném čase.
11. Metodika zájmových činností. Nabídka aktivit vhodných pro volný čas. Výběr dvou absolvovaných metodik. Popis hlavního cíle, metod, aktivit s ohledem na cílové skupiny. Příprava projektu pro cílovou skupinu.
12. Teoretické přístupy a výzkum volného času – současné vymezení a koncepce nejen v českém prostředí, ale také k pojetím vyvíjejícím se v anglicky mluvících zemích (zejm. Velká Británie a USA). Volný čas a kultura (J. Pieper), fenomén volného času (J. Dumazedier), klasické sociologické přístupy: funkcionalistické pojetí volného času (T. Parsons, S. Parker), neomarxistický přístup (A. Gramsci, J. Clarke, Ch. Critcher), interakcionistický přístup (H. Blumer, J. R. Kelly).
13. Soudobé teorie – decentralizace volného času, mcdonaldizace a ikeizace, krajiny volného času a volný čas jako sféra hodnot. Termín „serious leisure“ (práce ve volném čase).
14. Vymezení sociálně patologických jevů (především vůči rizikovému chování), dělení sociálně patologických jevů ve společnosti, jejich prevence a možnosti intervence (včetně základů krizové intervence). Detailní charakteristika následujících jevů: nezaměstnanost, bezdomovectví, sektářství.
15. Vymezení sociálně patologických jevů (především vůči rizikovému chování), dělení sociálně patologických jevů ve společnosti, jejich prevence a možnosti intervence (včetně základů krizové intervence). Detailní charakteristika následujících jevů: terorismus, rasismus, domácí násilí a sexuální násilí.

SOCIÁLNÍ PEDAGOGIKA – PREVENCE SOCIÁLNĚ-PATOLOGICKÝCH JEVŮ

1. Prevence rizikového chování. Vymezení, terminologie, stupně prevence, klasifikace. Úkoly preventivní práce v kontextu rozvoje osobnosti dospívajícího jedince a jeho úspěšné socializace.
2. Primární prevence. Vymezení, klasifikace, zásady primární prevence. Tvorba preventivně-výchovné strategie školy – minimální preventivní program, školní vzdělávací program. Školní metodik prevence a jeho funkce. Klíčové dokumenty pro realizaci prevence ve školách a školských zařízeních.
3. Pedagog a jeho kompetence v oblasti sociálních patologií a prevence rizikového chování.
4. Pedagogicko-psychologický poradenský systém. Poradenství ve škole, role školního poradenského pracoviště a jeho zaměstnanci. Role pedagogicko-psychologických poraden, speciálně-pedagogických center, středisek výchovné péče a dalších zařízení v diagnostice a intervenci jedinců se znevýhodněním.
5. Institut náhradní rodinné péče. Neinstitutcionální a institucionální péče. Role orgánu sociálně-právní ochrany dítěte ve společnosti. Předběžné opatření, proces ochrany dítěte a jeho odebrání z ohrožujícího prostředí v kontextu Úmluvy o právech dítěte.
6. Dítě s poruchami chování. Specifika projevů, možnosti vzdělávání a odborné práce. Současné trendy v etopedii. Role rodiny v prevenci a intervenci poruch chování u dítěte.
7. Hyperkinetické poruchy chování (ADD, ADHD). Specifika projevů, základní pravidla intervence a pomoci žákovi. Odborná pomoc a poradenství.
8. Ústavní a ochranná výchova. Systém ústavní výchovy, zařazování dětí a mladistvých do ústavní výchovy a ochranné výchovy. Role diagnostického ústavu a dalších preventivně-výchovných zařízení (dětské domovy se školou, výchovné ústavy). Reeducace, resocializace.
9. Mediace a probace. Vymezení, poslání. Činnost mediační a probační služby. Spolupracující instituce. Výchovné, trestní, ochranné opatření. Alternativní trest. Zákon č. 218/2003 o soudnictví ve věcech mládeže.
10. Výkon vazby a trestu odnětí svobody. Typy věznic, speciální oddělení. Program zacházení. Penitenciární a postpeniterciární péče.
11. Dovednosti pro 21. století v edukaci. Kritické myšlení, tvořivost, spolupráce, komunikace, informační gramotnost a práce s technologiemi, mediální gramotnost, funkční gramotnost, flexibilita. Možnosti intervencí pedagoga při rozvoji dovedností pro 21. století s přihlédnutím k současné úrovni dovedností v oblasti sociálních a kognitivních schopností jedince.
12. Herní aktivity jako prostředek rozvoje rozumové, citové a volní složky osobnosti, hra jako prostředek k dosahování výchovně vzdělávacích cílů. Metodika vedení her a zásady správného uvádění her ve výchovné, preventivní a intervenční práci. Možnosti využití principů zážitkové pedagogiky při práci s ohroženými dětmi a mládeží.
13. Vybrané metody sociální práce s rodinou, případová konference, IPROD, sanace rodiny, multidisciplinární spolupráce.
14. Sociální zabezpečení. Systém státní sociální podpory, pomoci v hmotné nouzi, sociální péče, sociální služby a sociální pomoc, nástroje, principy a příklady dílčích dávek, nemocenské a důchodové pojištění, legislativní vymezení.
15. Dítě a jeho práva a povinnosti v mezinárodních dokumentech a v české legislativě, Úmluva o právech dítěte – základní práva dětí z ní vyplývající, instituce pečující o zajištění dodržování práv dětí.

DOPORUČENÁ LITERATURA

1. ANZENBACHER, A. *Úvod do etiky*. 3. vyd. Praha: Zvon, 2001.
2. BARRETT, D. *Sekty, kulty a alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Ivo Železný, 1998.
3. BĚLOHLÁVEK, F. a kol. *Management*. 1. vyd. Brno: ComputerPress, 2006.
4. BENDL, S. *Prevence a řešení šikany ve škole*. 1. vyd. Praha: ISV, 2003.
5. BLAŽEK L. *Management: Organizování, rozhodování, ovlivňování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011.
6. BŮŽEK, A., MICHALÍK, J. *Informatorium (nejen) o právech dítěte se zřetelem k otázkám výchovy a vzdělávání*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999.
7. CAPONNI, V.; NOVÁK, T. *Asertivně do života*. Praha: Grada, 1994.

8. ČEPELKA, O. *Práce s veřejností v nepodnikatelském sektoru*. Liberec: Omega, 1997.
9. DĚDINA, Jiří a Václav CEJTHAMR. *Management a organizační chování*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005.
10. DUBEN, R. *Neziskové organizace v ekonomice a společnosti*. Praha: Kodex Bohemia, 1996.
11. HÁJEK, B. a kol. *Jak vytvořit vzdělávací program pro školní družiny*. Praha: Portál, 2007.
12. HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008.
13. HANUŠ, R., CHYTILOVÁ, L. *Zážitkově pedagogické učení*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009.
14. HEŘMANOVÁ, J., MACEK, M. *Metodika pro podporu tvorby školního vzdělávacího programu ve školských zařízeních pro zájmové vzdělávání*. 2. vyd. Praha: MŠMT, NIDM, 2009.
15. HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004.
16. HOPF, A. *Sociální pedagogika učitele*. Praha: Univerzita Karlova, 2001.
17. JIRÁSEK, I. *Zážitková pedagogika*. Praha: Portál, 2019.
18. KALEJA, M. *Romové a škola versus rodiče a žáci*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2011.
19. KALHOUS, Z.; OBST, O. *Školní didaktika*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009.
20. KELLER, J. *Úvod do sociologie*. 5. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2004.
21. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.
22. KOPECKÝ, K. a kol. *Rizika internetové komunikace v teorii a praxi*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013.
23. KOPECKÝ, K. *Moderní trendy v e-komunikaci*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2007.
24. KOUDELKOVÁ, A. *Psychologické otázky delikvence*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995.
25. KOVÁŘOVÁ, P. a kol. *Trendy v informačním vzdělávání*. 1. vyd. Zlín: VerBuM, 2012. 154 s. Dostupné také z: <<http://issuu.com/nakliv/docs/trendy>>. ISBN 978-80-87500-18-7.
26. KRÁTKÁ, J. a VACEK, P. *Audiovizuální edukace jako součást mediální výchovy*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008.
27. KRATOCHVÍLOVÁ, E. *Pedagogika volného času: výchova v čase mimo vyučování v pedagogické teorii a v praxi*. Bratislava: Vydavateľstvo UK, 2004.
28. KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha: Portál, 2008.
29. KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. Praha: ASPI a.s., 2005.
30. KUBÁNEK, V. *Drogy a jejich účinky na lidský organismus*. Praha: Policejní akademie ČR, 2010.
31. LABÁTH, V. *Riziková mládež*. 1. vyd. Praha: SLON, 2001.
32. MATOUŠEK, O. a KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003.
33. MATOUŠEK, O. aj. *Práce s rizikovou mládeží*. Praha: Portál, 1996.
34. MIČIENKA, M. a kol. *Rozumět médiím: základy mediální výchovy pro učitele*. Vyd. 1. [Praha]: Partners Czech, 2006.
35. NAVRÁTIL, P. *Romové v české společnosti*. Praha: Portál, 2003.
36. NĚMEC, J. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 2003.
37. NEŠPOR, K. *Vaše děti a návykové látky*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001.
38. OLIVAR, R. *Etická výchova*. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, 1992.
39. ONDREJKOVIČ, P., BREZNÁR, J. *Sociálna patológia*. 2. vyd. Bratislava: Veda, 2001.
40. PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času*. 3. aktual. vyd. Praha: Portál, 2002.
41. PELÁNEK, R. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha: Portál, 2008.
42. PEŠATOVÁ, I. *Sociálně patologické jevy u dětí školního věku*. Liberec: Techn. Un., 2007.
43. PODŠKUBKOVÁ, J., POSPÍŠIL, J. et al. *Didaktika distančního vzdělávání v prostředí vysoké školy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2006.
44. POTMĚŠILOVÁ, P. a kol. *Sociální pedagogika v teorii a praxi*. Olomouc: UP, 2013.
45. POTMĚŠILOVÁ, P. a kol. *Speciální pedagogika nejen pro sociální pedagogy*. 1. vyd. Praha: Parta, 2013.
46. PROCHÁZKA, M. *Sociální pedagogika*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2012.
47. PRŮCHA, J. *Interkulturní komunikace*. Praha: Grada, 2010.
48. PRŮCHA, J. *Interkulturní psychologie. Sociopsychologické zkoumání kultur, etnik, ras a národů*. Praha: Portál, 2007.

49. PRŮCHA, J. *Multikulturní výchova. Příručka (nejen) pro učitele*. Praha: Triton, 2006.
50. PŘADKA, M. *Kapitoly z dějin pedagogiky volného času*. Brno: Masarykova univerzita, 1999.
51. *Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání*. Praha: MŠMT, 2013.
52. REKTOŘÍK, J. a kol. *Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru*. Praha: Ekopress, 2002.
53. REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru*. Praha: Ekopress, dopl. vyd. 2004.
54. RENOTIÉROVÁ, M., LUDÍKOVÁ, L. *Speciální pedagogika*. Olomouc: UP, 2006.
55. ROZKYDAL, Z. - KOCOURKOVÁ, P. *Zdravotnická první pomoc*. Brno: Masarykova Univerzita, 2003.
56. SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. 2. rozšířené a aktualizované vyd. Praha: Grada, 2007.
57. ŠAFRÁNKOVÁ, I. a kol. *Nevýdělečné organizace 2006*. Praha: ASPI, 2006.
58. ŠIŠKOVÁ, T. *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Vyd. 2., aktualiz. Praha: Portál, 2008.
59. TAVEL, P. *Vybrané kapitoly ze sociální psychologie*. 1. vyd. Olomouc: UP, 2007.
60. TOMEŠ, I. *Sociální správa*. 1. vyd. Praha: Portál, 2002.
61. TRÖSTER, P. a kol. *Právo sociálního zabezpečení*. Praha: C. H. Beck, 2002.
62. VALENTA, J. *Právní rámec řízení škol a školských zařízení*. Karviná: Paris, 2013.
63. VÁVRA, V. *Mluvíme beze slov*. Praha: Panorama, 1990.
64. VÁŽANSKÝ, M. *Základy pedagogiky volného času*. 2. dopl. vyd. Brno: Print-Typia, 2001.
65. VOJTÍŠEK, Z. *Nová náboženská hnutí a kolektivní násilí*. Brno: L. Marek, 2009.
66. WEBER, M. *Autorita, etika a společnost*. Praha: Mladá fronta, 1997.
67. WELSCH, W. *Naše postmoderní moderna*. 1. vyd. Praha: Zvon, 1994. 198 s.

Vyhláška o vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.

Zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících ve znění pozdějších předpisů.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice. Praha: MŠMT, 2001. ISBN 80-211-0372-8.

Vyhláška MŠMT ČR č. 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.